

1

Metinde canlı varlıklar ile bitkiler
hangi örnek üzerinden
açıklanmaktadır?

lisans tabiat-risalesi-p05-1-yol-1-muhal-misalin-zihayata-tatbiki-
ve-elhasil-neticesi

Cevap 1

Her bir canlı, çok hassas ölçülerle
birleşmiş karma bir terkibe; her
bir bitki de tesirli bir ilaca
benzetilmektedir.

2

Bu benzetme ile hangi temel düşünce reddedilmektedir?

lisans tabiat-risalesi-p05-1-yol-1-muhal-misalin-zihayata-tatbiki-ve-elhasil-neticesi

Cevap 2

Sebeplerin ve maddî unsurların
canlıları kendi başına meydana
getirdiği düşüncesi
reddedilmektedir.

3

Bu reddiyeenin akla aykırı
görölmesinin ana gerekçesi nedir?

lisans tabiat-risalesi-p05-1-yol-1-muhal-misalin-zihayata-tatbiki-
ve-elhasil-neticesi

Cevap 3

Çünkü çok farklı maddelerin son derece ince ölçülerle bir araya gelmesi, rastgele ve şuursuz etkenlerle açıklanamaz.

4

Âlem, büyük bir eczane gibi
düşünülünce hayatla ilgili
maddelerin ortaya çıkışı neye
bağlanmaktadır?

lisans tabiat-risalesi-p05-1-yol-1-muhal-misalin-zihayata-tatbiki-
ve-elhasil-neticesi

Cevap 4

Ezeli hikmet sahibinin takdirine,
kuşatıcı ilmine ve iradesine
bağlanmaktadır.

5

Metinde maddî sebepler için
hangi yetersizlikler özellikle
vurgulanmaktadır?

lisans tabiat-risalesi-p05-1-yol-1-muhal-misalin-zihayata-tatbiki-
ve-elhasil-neticesi

Cevap 5

Onların bilinçsiz, işitmeyen,
görmeyen ve sınırsızca akıp giden
yapıda oldukları
vurgulanmaktadır.

6

Sebeplere yaratma gücü vermek,
verilen misalde hangi akıl dışı
kabule benzetilmektedir?

lisans tabiat-risalesi-p05-1-yol-1-muhal-misalin-zihayata-tatbiki-
ve-elhasil-neticesi

Cevap 6

Şişelerin devrilmesiyle son derece hassas bir terkinbin kendiliğinden oluştuğunu sanmaya benzetilmektedir.

7

Parçada ilim, hikmet ve iradenin
birlikte anılmasının sebebi nedir?

lisans tabiat-risalesi-p05-1-yol-1-muhal-misalin-zihayata-tatbiki-
ve-elhasil-neticesi

Cevap 7

Çünkü düzenli ve ölçülü bir hayat yapısının ortaya çıkması, yalnız maddeyi değil bilinçli seçim ve amaçlı düzenlemeyi de gerektirir.

8

Metnin sonunda bu inkârcı
yaklaşım nasıl
değerlendirilmektedir?

lisans tabiat-risalesi-p05-1-yol-1-muhal-misalin-zihayata-tatbiki-
ve-elhasil-neticesi

Cevap 8

Akıldan uzak, saçma ve kişinin muhakemesini bozan bir hezeyan olarak değerlendirilmektedir.

9

Parçada canlıların oluşumu neden
basit bir maddî birleşme gibi
görülmemektedir?

lisans tabiat-risalesi-p05-1-yol-1-muhal-misalin-zihayata-tatbiki-
ve-elhasil-neticesi

Cevap 9

Çünkü onların yapısı çok sayıda unsurun çok ince ayarla birleşmesini gerektiren düzenli bir terkiptir.

10

Bitkilerin de bu çerçevede
anılmasının anlamı nedir?

lisans tabiat-risalesi-p05-1-yol-1-muhal-misalin-zihayata-tatbiki-
ve-elhasil-neticesi

Cevap 10

Hayat taşıyan düzenin yalnız hayvanlarda değil, bitkilerde de aynı hassasiyetle bulunduğunu göstermektedir.

11

Metne göre “sebepler yaptı”
demek neden yeterli bir açıklama
sayılmamaktadır?

Cevap 11

Çünkü sebeplerin şuarsuz yapısı,
böylesine ölçülü ve gayeli bir
oluşumu açıklamaya yetmez.

12

Büyük âlem eczanesi tasvirinde
ölçüyü koyan merci olarak ne
gösterilmektedir?

lisans tabiat-risalesi-p05-1-yol-1-muhal-misalin-zihayata-tatbiki-
ve-elhasil-neticesi

Cevap 12

İlahi takdir ve kader ölçüsü
gösterilmektedir.

13

Hayat maddelerinin meydana
gelişi hangi niteliklerle
ilişkilendirilmektedir?

lisans tabiat-risalesi-p05-1-yol-1-muhal-misalin-zihayata-tatbiki-
ve-elhasil-neticesi

Cevap 13

Sınırsız hikmet, kuşatıcı bilgi ve her şeyi içine alan irade ile ilişkilendirilmektedir.

14

Metinde maddî unsurları yaratıcı
sayan kişi niçin ağır bir şekilde
eleştirilmektedir?

lisans tabiat-risalesi-p05-1-yol-1-muhal-misalin-zihayata-tatbiki-
ve-elhasil-neticesi

Cevap 14

Çünkü şuursuz ve kör unsurlara,
ancak bilinçli kudretle
açıklanabilecek bir fiil
yüklemektedir.

15

Bu bölümde anlatılan ana fikir bir cümleyle nasıl özetlenebilir?

lisans tabiat-risalesi-p05-1-yol-1-muhal-misalin-zihayata-tatbiki-
ve-elhasil-neticesi

Cevap 15

Hayat sahibi varlıkların ortaya çıkışı, rastgele sebeplerle değil, bilen ve dileyen bir kudretle açıklanabilir.

16

Parçadaki benzetme, okuyucunun
hangi kavrama daha kolay
ulaşmasını amaçlamaktadır?

lisans tabiat-risalesi-p05-1-yol-1-muhal-misalin-zihayata-tatbiki-
ve-elhasil-neticesi

Cevap 16

Canlılardaki düzenin tesadüfle değil kasıtlı bir ölçüyle kurulduğu sonucuna ulaşmasını amaçlamaktadır.

17

Parçada canlı bir varlık neden
karma bir bileşime
benzetilmektedir?

lisans tabiat-risalesi-p05-1-yol-1-muhal-misalin-zihayata-tatbiki-
ve-elhasil-neticesi

Cevap 17

Çünkü onun oluşumu, birçok farklı unsurun tam uygun oranlarla birleşmesine bağlı görülmektedir.

18

Bir bitkinin etkili bir ilaca
benzetilmesi neyi anlatır?

lisans tabiat-risalesi-p05-1-yol-1-muhal-misalin-zihayata-tatbiki-
ve-elhasil-neticesi

Cevap 18

Bitkinin de gelişigüzel değil, ince bir düzen ve uygun bir terkip ile var edildiğini anlatır.

19

Metne göre sebeplerin canlıları meydana getirdiğini söylemek ne tür bir düşünce hatasıdır?

lisans tabiat-risalesi-p05-1-yol-1-muhal-misalin-zihayata-tatbiki-
ve-elhasil-neticesi

Cevap 19

Açıkça akla ters düşen, imkânsıza yakın ve temelsiz bir düşünce hatasıdır.

20

Âlem bir eczane gibi tasavvur edildiğinde oradaki maddelerin seçimi neye göre olmaktadır?

lisans tabiat-risalesi-p05-1-yol-1-muhal-misalin-zihayata-tatbiki-ve-elhasil-neticesi

Cevap 20

Hikmetli bir ölçüye, kapsamlı bir bilgiye ve iradeli bir tercihe göre olmaktadır.

21

Parçada geçen değerlendirmeye
göre şuursuz sebepler neden
yaratıcı olamaz?

Cevap 21

Çünkü ne neyi, ne kadar ve hangi gayeye göre birleştireceklerini bilecek bir şuur ve iradeye sahip değildir.

22

Metinde “akıp giden genel unsurlar” ifadesiyle neye dikkat çekilmektedir?

lisans tabiat-risalesi-p05-1-yol-1-muhal-misalin-zihayata-tatbiki-ve-elhasil-neticesi

Cevap 22

Maddî unsurların kendi başına belirli bir canlıyı hedefleyen bilinçli bir yöneliş taşımadığına dikkat çekilmektedir.

23

Bu parçadan hareketle
canlılardaki ölçü ile ilahi sıfatlar
arasında nasıl bir bağ
kurulmaktadır?

lisans tabiat-risalesi-p05-1-yol-1-muhal-misalin-zihayata-tatbiki-
ve-elhasil-neticesi

Cevap 23

İnce ölçü ve düzen, bilen, dileyen ve hikmetle iş gören bir yaratıcıya delil sayılmaktadır.

24

Metnin üslubu, sebeplere yaratma isnadını sadece yanlış mı, yoksa daha ileri bir şey olarak mı sunmaktadır?

lisans tabiat-risalesi-p05-1-yol-1-muhal-misalin-zihayata-tatbiki-ve-elhasil-neticesi

Cevap 24

Sadece yanlış değil, aynı zamanda kişinin aklî dengesini bozan bir saçmalık derecesinde göstermektedir.